

MEDDELANDEN

Collegium Patristicum Lundense

Collegium Patristicum Lundense har under 2021 anordnat en patristisk dag, som ägde rum den 14 april och hade temat "Poetic Faith – The Tower of Babel in Jewish and Christian Hymns" (se vidare under "Konferenser och seminarier"). Kollegiets årsmöte hölls den 26 maj. Vid detta valdes följande personer till styrelseledamöter: Samuel Rubenson (omval), Britt Dahlman (omval) Katarina Pålsson (omval), Andreas Westergren (omval), Thomas Arentzen (omval), Simon Pedersen Schmidt (omval), Karin Zetterholm (omval) och Maria Sturesson (omval). Styrelsen har under året haft fyra protokollförda möten (29/4, 26/5, 26/8 och 18/11); därutöver har redaktionsutskottet och symposieutskottet var för sig handlagt sina respektive ärenden.

Katarina Pålsson

Newmaninstitutets högre seminarium för senantikens och bysantinska tidens kulturhistoria – The Newman Institute Research Seminar in Late Ancient and Byzantine Cultures

Patristikseminariet på Newmaninstitutet i Uppsala beslutade sommaren 2021 att byta namn till *Newmaninstitutets högre seminarium för senantikens och bysantinska tidens kulturhistoria*. Syftet med namnbytet är att betona bredden i tidsperioden, som sträcker sig längre än till enbart den klassiska patristiken samt att även inkludera andra texter och föremål från antikens och medeltidens kultur. Tillsammans med patristikseminariet i Lund, och som komplement till dess arbete, kan *Newmaninstitutets högre seminarium* fungera som en plats där ny forskning kan diskuteras i en stimulerande miljö. På grund av pandemin har semina-

rieverksamheten ägt rum på Zoom under HT 2021, och kommer förmodligen att göra det även delvis under VT 2022. Det har gett oss möjlighet att inbjuda utländska föreläsare.

Programmet under VT 2021 har omfattat sex tillfällen med patristiska ämnen: Ambrosius, Origenes och Yared (Daniel Wihlborg, Carl Johan Berglund, Ezra Gebremedhin), bysantinska ämnen: ikonoklasm och hagiografi (Philipp Niewöhner och Christian Høgel), och ett om Joseffiguren i en komparativ studie mellan kristendom och islam (Charbel Rizk).

Programmet under HT 2021 har omfattat sex tillfällen med fokus på helgon som Eupraxia och Thekla och deras reception (Manu Radhakrishnan och Ángel Narro), kristna attityder i Bysans med exempel från Johannes Moschus *Pratum spirituale* och Evergetis-rörelsen i 1000-talets Kostantinopel (Francesco Monticini och James Cogbill), kristen-judisk dialog i senantiken (Caroline Macé) och konst i form av avbildningar av Sareptas änka från Dura Europos till medeltidens Balkan (Andrei Dumitrescu och Barbara Crostini).

I övrigt har vi fortsatt samarbetet med NT/GT-seminariet i teologi vid Uppsala universitet. Under våren 2021 hade vi ett gemensamt boksläpp av *Receptions of the Bible in Byzantium: Texts, Manuscripts, and Their Readers*, som redigerats av Reinhart Ceulemans och Barbara Crostini i *Studia Byzantina Upsaliensia* 20 (Uppsala: Acta Universitatis Upsalien-sis, 2021). Under hösten hade vi ett gemensamt seminarium där Ivan Miroshnikov presenterade en koptisk version av Första Korinthierbrevet. Tillsammans erbjuder vi en dynamisk forskningsmiljö som ger möjlighet att ventilera och förbättra texter i syfte att publicera dem, eller att skapa idéer för ytterligare samarbete.

Nedan följer en kort beskrivning av det nya seminariet på engelska:

The Newman Seminar in Late Ancient and Byzantine Cultures aims to create a forum for open discussion about Christian history and cultures by providing an opportunity for informal peer review of articles in preparation, book and thesis chapters, project proposals and conference papers on any topic pertaining to this field, broadly defined. Expertise of core members includes Greek and Latin languages, biblical and patristic studies, ancient philosophy, early church history, art history, palaeography, and Byzantine/medieval studies. The seminar has a collaboration with the New Testament studies research seminar at

Uppsala University and with the Lund Patristic Seminar. We also welcome the possibility of organizing joint conferences.

The Seminar convenes on Wednesdays 4:00-5:30 (Swedish time) via Zoom. See detailed programme at <https://newman.se/late-ancient-and-byzantine-cultures/> To present a paper or take part in the seminar during the academic year 2021/22, please contact the chair, Dr Barbara Crostini, at barbara.crostini@newman.se

Barbara Crostini

Forum for Patristik

Forum for Patristik afholder to møder om året i henholdsvis Aarhus (AU) og København (KU). I 2021 blev det første seminar i København dog afholdt alene online, hvorimod det andet møde i Aarhus blev holdt fysisk med mulighed for deltagelse online. Seminaret i København blev afholdt den 25. januar 2021 (møde 47) og havde titlen "I Konstantins skygge – Kirke og Imperium i oldkirken" med følgende foredrag:

"Kristendom, kirke og imperium i Athanasius og Eusebs politiske teologi", Annette Hjort (KU)

"Symfonien mellem imperium og kirke som tema i oldkirkens teologi fra Konstantin til Justinian", Emil Hilton Saggau (KU)

"Blev paven ført til Konstantinopel i lænker? – forholdet mellem kejser og vestkirke under Justinian", Amalie Grøndal Henriksen (KU)

Alle foredragene er udgivet i omarbejdet form på www.patristik.dk (Emil Hilton Saggau [red.]: "I Konstantins skygge. Kirke og Imperium i oldkirken").

Seminaret i Aarhus blev afholdt den 23. august (møde 48) med dåben som fokus. Følgende foredrag blev afholdt:

"Dåben billedlig talt – om metaforer og baptisterier", Maria Munkholt Christensen (AU/Bonn)

"Af børns og spædes mund har du beredt dig lovsang. Dåb af børn i oldkirken, de tidligste vidnesbyrd", Jakob Engberg (AU)

"Dåbsoplæring i oldkirken. Cyril fra Jerusalem og Augustin som eksempler", Anders-Christian Jacobsen (AU)

I tillæg er der udgivet en artikel om *apokatastasis* af Johannes Aakjær Steenbuch, "Frelse per automatpilot? Altings genoprettelse og menneskets frihed" i *Patristik* 23 (2021). Holger Villadsen har opdateret den

bibliografiske oversigt over patristisk litteratur i Norden, der er udgivet på <https://www.patristik.dk> i form af "Bibliographia Patristica Nordica 1508–2016". Bind I: Systematisk afdeling: BPN-I. og Bind II: Alfabetisk afdeling: BPN-II (se nedenfor).

Programmet for næste seminar i København om *Træer, pelikaner og drager – naturopfattelse i Oldkirken* (møde 49) den 31. januar 2022 er tilgængeligt på www.patristik.dk.

Emil Hilton Saggau

Societas Patristica Fennica (SPF)

Patristiska Sällskapet i Finland (*Societas Patristica Fennica*) fyllde 10 år i december 2021. Under dessa år har verksamheten vuxit och etablerats. Sällskapet är ett av de vetenskapliga teologiska samfunden i Finland och medlem i Vetenskapliga samfundens delegation. Samfundet ordnar årligen minst ett symposium och därtill olika föreläsningstillfällen. Under det gångna året har dessa ägt rum via Zoom: *Symposium Patristicum Fennicum* med temat "Jerusalem" den 27 maj och 10-års-symposiet den 9 december. På tioårsfesten presenterade FD Damaskinos av Xenofontos sin nya översättning av Romanos Melodos hymner och sällskapet fick en ny hedersmedlem, professor Gunnar af Hällström. Nästa patristiska dag ordnas i maj 2022 med temat "Gud och naturen".

Sällskapet har under det gångna året gett ut fyra volymer i serien *Studia Patristica Fennica*. Förutom översättningen av Romanos Melodos (*Kontakkeja*, SPF 15) har även följande volymer publicerats: en finsk översättning av Egerias *Itinerarium* (*Egeria: Matka Pyhälle maalle*, med förklaringar och kommentar av Anni Maria Laato, SPF 12), artikelsamlingen *Jumalan kaltaisuuteen* ("Till Guds likhet", red. Serafim Seppälä, SPF 14) och monografien *Nooa juutalaisessa tulkintatraditiossa ja sen vaikutus varhaiseen kristilliseen tulkintaan* ("Noa i judisk tolkningstradition och dess inverkan på tidigkristen tolkningstradition", Antti Laato SPF 13). Flera översättningar till finska samt minst en artikelsamling väntas utkomma under 2022.

Mera information om *Societas Patristica Fennica* och dess verksamhet hittas på hemsidan: www.suomenpatristinenseura.fi/pa-svenska/, på twitter: Suomen patristinen seura @patristiikka, och på Facebook: www.facebook.com/SocietasPatristicaFennica

Anni Maria Laato

Nordic Network for Jewish Studies

Den 13–14/9 2021 organiserade judaistiken vid Lunds universitet tillsammans med Stockholms universitet och University of Southampton (via Zoom) ett symposium med titeln "Apocalyptic as a Literary Phenomenon in Judaism, Christianity, and Islam" (se vidare under "konferenser och seminarier").

Den 14/10 2021 ägde The Second Nordic Postgraduate Forum in Jewish Studies rum (via Zoom), denna gång i samarbete med universitetet i Tübingen. Doktorander i Nya testamentet, tidig kristendom och judaistik från Lund, Uppsala och Tübingen presenterade sina projekt och fick feedback från lärare och forskare från Lunds och Tübingens universitet. En mycket uppskattad keynote föreläsning med titeln "How much Christianity did the Babylonian Rabbis Know: Rabbinic Responses to Christian Biblical Exegesis" hölls av Michal Bar-Asher Siegal, professor vid The Ben-Gurion University of the Negev, Israel.

Karin Zetterholm

Center for Studiet af Antikken og Kristendommen (C-SAC), Aarhus Universitet

During 2021 the following seminars and conference were held:

Eva Elisabeth Houth Vrangbæk (AU), "Augustine and the Will in De civitate Dei" (February 10)

Miriam DeCock (AU), "Origen as Exegetical-Pastoral Author in the Lineage of Paul" (April 14)

"Popular Receptions of Classical Antiquity," international conference at Aarhus Institute of Advanced Studies (September 2–3) organized in collaboration with the research programmes Classical Antiquity and its Heritage, History and Theology. The conference was hybrid. The proceedings are edited by Christian Thruue Djurslev, Jens Krasilnikoff & Vinnie Nørskov and are due to appear in the series Aarhus Studies in Mediterranean Antiquity (Aarhus University Press).

The annual Göttingen–Aarhus seminar on the Early Christianity was held at Sandbjerg (October 11–13). The theme of the seminar was "Transfer and Reception." As reported by Margrethe Kamille Birkler, the following papers were given:

Anders-Christian Jacobsen and Morten Kock Møller: "Reception: An Introduction and an example."

Carmen Cvetković: “Diversi sed non adversi’: Bernard of Clairvaux, William of St Thierry and Peter Abelard on how to read Christian textual authorities.”

Lina Hantel: “Peter Chrysologus. Sermons on the Creed.”

Nicolas Anders: “Copy and paste of the past? Caesarius of Arles and his reception of the Patres.”

Eva Elisabeth Houth Vrangbæk: “Text mining Augustine.”

Christian Thrué Djurslev: “How to steal history: Theophilus of Antioch on past and present in *Ad Autolyicum* 3.27–29”

Furthermore, there was an outing to the churches of Sottrup and Broager and a round of inviting and informing the participants of coming seminars and conferences in Aarhus and in Göttingen.

Lavinia Cerioni (AU), “The Samaritan Woman: the Theological Significance of the Feminine in Origen of Alexandria” (November 10)

Florian Wöller (KU), “Antioch inside out: Libanius and Chrysostom on ‘peasants’ moving through the city,” in collaboration with the research programme Classical Antiquity and its Heritage (December 8)

For more information, contact Jakob Engberg, je@cas.au.dk

Jakob Engberg

Den Kristne Orient, Aarhus Universitet

Forskningsenheden Den Kristne Orient på Aarhus Universitet har ligget ret stille i 2021 på grund af Covid 19-krisen. Vi havde dog dette arrangement onsdag 27/10: “Salomons Testamente – den ældste kristne dæmonologi: tid, sted, miljø?”, Ittai Dan Gradel og Nils Arne Pedersen.

Kildeværdien af *Salomons Testamente (TSol)*, den ældste kendte kristne dæmonologi, der kun kendes i sin helhed fra sene, middelalderlige manuskripter, har altid været begrænset af stor usikkerhed om tekstens datering og indplacering: Romersk eller middelalderlig? En byzantinsk kompilation af ældre materiale? Oprindeligt en jødisk snarere end en kristen tekst?

Vi mener, at arkæologien kan bringe afgørende nyt. En hidtil overset gruppe ringe med magiske indskrifter kan potentielt ikke blot afgøre dateringsspørgsmålet, men også etablere *TSol* som en “ægte” oldkristen tekst. Ringenes indskrifter er mere end tusind år ældre end de ældste kendte manuskripter af *TSol*, men citerer tilsyneladende fra *TSol* – og på en måde, der synes at forudsætte hele *TSols* fortælling som allerede kendt af ringenes brugere. Vi har hidtil identificeret syv sådanne ringe,

alle tilsyneladende samtidige og fra årene 200–250 e.Kr. Særligt en af dem kan, med sin fascinerende proveniens- og fundhistorie, give et unikt indblik i tekstens brug i det romerske og tidligt byzantinske Ægypten.

Fællesarrangement med forskningsenheden Ny Testamente. Ellers fortsætter arbejdet med bind III af værket *Biblia Manichaica*.

Nils Arne Pedersen

Johannesakademien

Under 2021 har Johannesakademien hållit sju digitala översättningsseminarier i samarbete med studieförbundet Bilda. Den svenska översättningen av kapitel 18 av den grekiska systematiska samlingen av Ökenfädernas tänkespråk har färdigställts och publicerats med grekisk parallelltext under titeln *Paradiset* i skriftserien *Silentium Apophthegmata* (se www.silentiumskrifter.se).

Under 2022 kommer arbetet med kapitel 19 att påbörjas. Som vanligt ges den grekiska texten ut av Britt Dahlman medan översättningen görs gemensamt av seminariets deltagare med utgångspunkt från ett förberedande utkast. Såväl nybörjare som vana översättare är välkomna. Under våren leds seminarierna av Dahlman, FD i grekiska. Två digitala lördagstillfällen är planerade. Den som vill få del av förberedelsematerial och mer information kan skriva till britt.dahlman@ctr.lu.se

Den 18–20 februari 2022 anordnar Johannesakademien tillsammans med Ekumeniska Kommuniteten ett symposium om monastisk spiritualitet: "Ensamhet & Gemenskap" på Nya Slottet, Bjärka-Säby. Medverkar gör Biskop Erik Varden (OCSO, Trappistmunk och katolsk biskop av Trondheim), Syster Elisa Zamboni (Monastero di Bose), Moder Katarina (OSB, Priorinna i Heliga Hjärtas kloster, Omberg), Munken Charbel Rizk (Syrisk-ortodoxa Korsets kloster, Ålberga) och Broder Filip Maria Ekman (OP, Dominikanklostret i Lyon).

För aktuellt program och ytterligare information, se Johannesakademins hemsida: www.johannesakademien.ekumeniskakommuniteten.se

Britt Dahlman

Masterprogrammet Religious Roots of Europe i Lund

Det är inte alla som vet det, men de flesta kurserna inom masterprogrammet *The Religious Roots of Europe* ges också som enskilda kurser. Liksom programmet i stort ges kurserna på distans, men har ett gemensamt seminarium i november eller i mars, då man antingen möts i Lund eller Köpenhamn. Under hösten 2022 kan man välja mellan någon av översiktskurserna *The Study of Ancient Religion*, med en resa till Rom, eller *The Emergence of Judaism, Christianity, and Islam*, eller någon av textkurserna, som utgår från baskunskap i antingen hebreiska, grekiska eller latin. Här erbjuder Karin Zetterholm *Rabbinic Texts and Theology*, och Samuel Rubenson tillsammans med Britt Dahlman och Elisabet Göransson, kanske för sista gången, *Sayings and Stories as Educational Tools in Early and Medieval Christianity*. Alla dessa kurser, liksom masterprogrammet i stort, kan sökas på antagning.se. Den som är intresserad av att specialisera sig, genom att också få skriva en uppsats, ska förstås söka programmet.

Under det senaste året har fem uppsatser lagts fram av studenter som har avslutat sin masterexamen. En av uppsatserna hade en mer traditionell patristisk inriktning, nämligen Peter Nygrens "The Eschatologically-Informed Anthropology of Diadochus of Photice and the Formation of an Eschatological Tradition". Två andra utgick från kristna och muslimska arabiska källor, nämligen Mariette Minnemann, som diskuterade spiritualitetsbegreppet i en uppsats om synen på äktenskapet: "Spiritual Corporeality and al-Ghazālī's Theology of Marriage in the *Kitāb ādāb-al-nikāh*: A Hermeneutical Analysis" och Yamama Dayoub, som skrev om politiska ideal i "The Perfect King: A Study of the Political Ideals in Yahya ibn 'Adī's *Tadhīb al-Akhlāq*". Men inte alla RRE-are skriver om senantiken, utan några använder också sin utbildning för att se på hur historien används i nutiden, och kanske kan man inordna både juristen Valentin Jeutners uppsats "Sovereign Is Who Decides: Carl Schmitt, Dietrich Bonhoeffer and Sovereign Decision-Making" och Yoav Shpillers "Jewish Ascension to the Temple Mount: The Modern Temple Movement and the Shift from a Centuries-old Tradition", i den kategorin.

Även om utbudet av seminarier och öppna föreläsningar minskat kraftigt som en följd av pandemin fick vi glädjande nog lyssna till Josh-

ua Sabih, som är en dansk-marockansk forskare från Köpenhamns universitet, vid det senaste kompaktseminariet i Lund. Sabih talade om "Violence and Religion: Some Critical Reflections on Apocalyptic Jihad".

Andreas Westergren

Forskningsprojekt

Auktoritet, samhälle och individuell frihet – det latinska klosterväsendet och rötterna till Europas utbildningsideal (ELAM: Early Latin Monasticism)

Riksbankens jubileumsfond har beviljat 7,8 miljoner kronor till ett nytt forskningsprojekt vid CTR för att undersöka rötterna till det europeiska bildningsidealet i det tidigaste latinska klosterväsendet. I centrum står tre tvåspråkiga författare som spelade en avgörande roll för hur den tidiga grekiska monastiska litteraturen med sina rötter i klassisk *paideia* förmedlades till en latinsk kontext, nämligen Rufinus av Aquileia, Hieronymus och Johannes Cassianus. Avsikten är att med avstamp i den tidigare lundensiska forskningen kring det äldsta klosterväsendet och dess relation till äldre bildningstraditioner och med användning av de digitala verktyg som utvecklats samt nya digitala metoder, undersöka dessa författares texter, såväl egna som översättningar från grekiska till latin. I centrum står frågor kring förhållandet mellan auktoritet och frihet, liksom mellan enskilda intressen och gemenskapens behov och förutsättningar. I det treåriga projektet medverkar Samuel Rubenson, projektledare, Britt Dahlman, Elisabet Göransson, Katarina Pålsson och Henrik Rydell Johnsén.

Samuel Rubenson

"Know Yourself" from Paul to Augustine

Et internasjonalt forskningsprosjekt med basis på MF i Oslo har arbeidstittelen er "'Know Yourself' from Paul to Augustine: Exploring the Delphic Maxim in Christian and Non-Christian Sources from the First Centuries". Henny Solfrid Fiskå Hägg bidrar med prosjektdelen "Know yourself in Clement of Alexandria". I februar 2022 er det planlagt en sluttkonferanse i Oslo.

Henny Solfrid Fiskå Hägg

Narrative Reception of Biblical Heroes

Carl Johan Berglund, till vardags studierektor vid Enskilda Högskolan Stockholm, har fått tre års postdok-finansiering från Polin-institutet för att som forskardoktor vid Åbo Akademi utföra projektet "Narrative Reception of Biblical Heroes: Genre and Ideals in the Apocryphal Acts of the Apostles". Syftet är att utveckla en förståelse av genreanvändning i de många utombibliska berättelser om Jesu lärjungar som tillkommer från 100-talet och framåt, och att följa hur ideal för lärjungaskap utvecklas i dessa.

Carl Johan Berglund

Books Known Only by Title

The research project *Books Known Only by Title: Exploring the Gendered Structures of First Millennium Imagined Libraries* was led by Professor Marianne Bjelland Kartzow, University of Oslo, and Professor Liv Ingeborg Lied, MF Norwegian School of Theology, Religion and Society, during 2020–2021. The project was based at the Center for Advanced Studies in Oslo and involved numerous Norwegian and international researchers.

For more information about the project, see <https://cas.oslo.no/research-groups/books-known-only-by-title-exploring-the-gendered-structures-of-first-millennium-imagined-libraries-article3333-827.html>

John Kaufman

The Early History of the Codex

The research project *The Early History of the Codex: A New Methodology and Ethics for Manuscript Studies (EthiCodex)*, funded by the Norwegian Research council and led by Professor Brent Nongbri at MF Norwegian School of Theology, Religion and Society, has commenced in the fall of 2021 and will continue for the next few years. The project is described in the following way on its website: "In the ancient Mediterranean world, literature had been written and copied on scrolls for centuries, but something happened during the Roman imperial period (circa 100–400 CE). The codex (that is, the book with pages) replaced the scroll as the main vehicle for the transmission of literature. The development of

the technology of the codex marked a major change in the production and transmission of knowledge. But when exactly did this change happen, and why? The Early History of the Codex is designed to place the study of the development and spread of the codex on more reliable foundations." Issues of provenance and the ethical handling of manuscripts are central to the project. For more information about the project, see <https://www.mf.no/en/casr/projects/early-history-codex>

John Kaufman

Deconstructing Early Christian Metanarratives

The research project *Deconstructing Early Christian Metanarratives: Fourth-Century Egyptian Christianity in the Light of Material Evidence (DEChriM)*, funded by the ERC and led by Professor Victor Ghica at MF Norwegian School of Theology, Religion and Society, has been running since 2019 and will continue until 2024. The background of the project is described in this way on its website: "A massive corpus of unedited archaeological sources collected over the last two decades from the deserts of Egypt ... sheds a radical new light on Christianity in Egypt. Building on this new dataset, DEChriM reassesses phenomena and developments that are defining for Egypt's Christianisation, such as the chronology and dynamics of the evangelisation, the role played in this process by imperial legislation and institutions, the balance between rural and urban Christian communities, the social and cultural profile of the conveyors of Christianity, strategies for negotiating Chriian identity, etc." For more information about the project, see www.mf.no/en/casr/dechrim and <https://4care-skos.mf.no/>

In 2021, the DEChriM project announced that they had uncovered what they believe to be the remains of the world's oldest monastery, in the Egyptian desert. For more information about the find, see <https://gammel.mf.no/nyhet/unveiling-worlds-oldest-known-monastery>

John Kaufman

Storyworlds in Transition

The research project *Storyworlds in Transition: Coptic Apocrypha in Changing Contexts in the Byzantine and Early Islamic Periods (APOCRYPHA)*, funded by the ERC and led by Professor Hugo Lundhaug at the University of Oslo, has been running since 2020 and will constitute “the first systematic study of Coptic apocrypha covering the entire timespan of Coptic literary production”. The project website describes the project thus: “This project studies Coptic apocrypha as transnarrative, trans-medial, and transauthorial products of Egyptian, especially monastic, Christianity. The project approaches the material using theories and methods inspired by a combination of material philology, literary and media studies perspectives, and cognitive science. In contrast with common and traditional approaches to apocrypha, this project treats Coptic apocrypha, without chronological boundaries, as major contributors to dynamic and ongoing processes of world-building, extending and developing the Christian storyworld in ways that were profoundly coupled with, and which had important ramifications for, the beliefs and practices of Egyptian Christians over a thousand-year period stretching from late antique and Byzantine times until the early Islamic period, thus spanning the entire period of Coptic literary production.” See www.tf.uio.no/english/research/projects/apocrypha/index.html

John Kaufman

The Lying Pen of Scribes

The research project *The Lying Pen of Scribes: Manuscript Forgeries, Digital Imaging, and Critical Provenance Research* has been running since 2019 and will continue until 2024. The project is funded by the Norwegian Research council, is led by Professor Årstein Justnes, and is based at the University of Agder, in collaboration with MF Norwegian School of Theology, Religion and Society, NLA University College, and the Norwegian University of Science and Technology. The project “represents a new interdisciplinary and holistic approach to the Dead Sea Scrolls and seeks to create a more comprehensive dataset.” A full presentation of the Lying Pen project can be found at lyingpen.uia.no/.

John Kaufman

Origenes og køn

Italienske Lavinia Ceroni er 1. februar 2021 påbegyndt et postdoc-projekt ved Aarhus Universitet om Origenes og hans syn på køn, især hans brug af det feminine som en filosofisk og teologisk kategori i hans tænkning. Projektet er finansieret af EU's Marie Skłodowska-Curie forskningsfond.

Uffe Holmsgaard Eriksen

Bibliographia Patristica Nordica 1508–2016

På det første nordiske patristikermøde, som blev holdt for 40 år siden i Lund i august 1981, blev det besluttet at etablere en bibliografi over nordisk patristik. Det var planen, at bibliografien skulle publiceres som en bog, og der blev til formålet nedsat en redaktionsgruppe med repræsentanter fra Sverige (Olof Andrén og Gösta Hallonsten), Norge (Oskar Skarsaune), Finland (Jouko Martikainen) og Danmark (Holger Villadsen).

Realiseringen af projektet kom til at trække ud, og de tekniske muligheder ændrede sig, så på sjette nordiske patristikermøde i august 2001 blev det foreslået, at bibliografien i stedet blev tilgængelig via internettet. En af begrundelser var, at det i den form ville være nemmere at gennemføre en løbende ajourføring. Siden august 2001 har bibliografien været tilgængelig via den danske internetside www.patristik.dk. Den er siden blevet ajourført nogle gange, senest i august 2018, og den er fortsat tilgængelig.

Det oprindelige projekt med en publicering af bibliografien i bogform blev gennemført i 2011 og 2012, hvor bibliografien blev udgivet i to bind på hver godt 500 sider under titlen: »Nordisk Patristisk Bibliografi«. Bind I indeholdt en systematisk opdeling efter de oldkirkelige emner og kirkefædrene; bind II indeholdt en alfabetisk opdeling efter de nordiske forfatters navne. De to bind blev publiceret på forlaget Books on Demand og kan fortsat købes. Den bogtrykte bibliografi findes også på de store biblioteker i Norden og på nogle af de større udenlandske biblioteker.

I 2017 besluttede jeg at ophøre med at registrere nye titler. På 10. nordiske patristikermøde i 2018 i Lysebu drøftedes situationen, og den almindelig opfattelse var, at der ikke længere var brug for at fortsætte

arbejdet med en nordisk patristisk bibliografi. Som en afslutning på projektet besluttede jeg mig for at lave en revision af den bogtrykte form fra 2011–12 og publicere den som en gratis e-bog i to bind. Det skete i 2021. Titlen på e-bogen blev ændret til: »Bibliographia Patristica Nordica 1508–2016«. De to bind er primært tilgængelige via den danske hjemmeside patristik.dk (patristik.dk/ebog/BPN-I.pdf og patristik.dk/ebog/BPN-II.pdf). Desuden er de tilgængelige via det danske folkebibliotekssystem (bibliotek.dk) og via academia.edu.

Holger Villadsen

Konferenser og seminarier

Lunds universitet, 14 april 2021

Den patristiska dagen: Poetic Faith – The Tower of Babel in Jewish and Christian Hymns

Collegium Patristicum Lundense anordnade under 2021 en Patristisk dag, som ägde rum digitalt den 14 april. Under rubriken ”Poetic Faith – The Tower of Babel in Jewish and Christian Hymns” talade Jeffrey Wickes från Notre Dame University och Ophir Münz-Manor från Open University of Israel om syrisk och hebreisk poesi under senantiken. Katharina Keim (Lunds universitet) och Uffe Holmsgaard Eriksen (Syddansk Universitet) responderade och bidrog med diskussionskommentarer.

Thomas Arentzen

Lunds universitet, 13–14 september 2021

Apocalyptic as a Literary Phenomenon in Judaism, Christianity, and Islam

Den 13–14/9 2021 organiserade judaistiken vid Lunds universitet tillsammans med Stockholms universitet och University of Southampton (via Zoom) ett symposium med titeln ”Apocalyptic as a Literary Phenomenon in Judaism, Christianity, and Islam.” Följande beskrivning stod att läsa i programmet: ”This online two-day workshop is the first from a consortium that brings together scholars from different disciplines to encourage innovative discussion about the nature of apocalyptic writings, interrelationships between Jewish, Christian and Islamic

apocalyptic traditions and their contribution to Jewish–Christian–Muslim relations. The focus of the first workshop is to explore apocalyptic as a literary phenomenon up to Late Antiquity and to highlight trends and distinctive elements within the apocalyptic literary world of Jews, Christians, and Muslims.”

Karin Zetterholm

KU Leuven, 5–6 oktober 2021

Jews and Christians in the Second Century

Ett flertal nordiska forskare deltog vid Joseph Verheydens tvådagarskonferens om relationen mellan judar och kristna under 100-talet, däribland James A. Kelhoffer, som höll ett paper om svårigheterna att definiera ortodoxi och heresi i Andra Klemensbrevet.

Carl Johan Berglund

Newmaninstitutet, Uppsala, 21–22 oktober 2021

Why We Sing: Music, Word, and Liturgy in Early Christianity

Med anledning av Anders Ekenbergs 75-årsdag bjöd James A. Kelhoffer, Barbara Crostini och Carl Johan Berglund in till en tvådagarskonferens om samspelet mellan text, liturgi och musik i den tidiga kyrkan. Huvudtalare var David Hellholm, Robin M. Jensen och James A. Kelhoffer.

Carl Johan Berglund

Åbo Akademi, 20–22 mars 2022

The Book of Isaiah between Judaeo–Christian Borderlines

Antti Laato (Åbo Akademi) och Tobias Nicklas (Universitat Regensburg) bjuder in till en tredagarskonferens i Åbo om tidiga kristna och judiska tolkningar av Jesajaboken, med ett sarskilt fokus pa hur Konstantins makttilltrade paverkade lasningarna.

Carl Johan Berglund

MF, Oslo, 4–6 May 2022

Tales of Discovery, Provenance and Goats Gone Missing: Dead Sea Scrolls and the Media

As part of the *Lying Pen* project, a conference entitled “Tales of Discovery, Provenance and Goats Gone Missing: Dead Sea Scrolls and the Media” will take place at MF in Oslo 4–6 May 2022. According to the hosts, “This conference will broaden the discussions surrounding the media history of the Dead Sea Scrolls, religious journalism/journalism on religion, public scholarship and media ethics – with a particular focus on media dissemination of find- and provenance narratives, as well as reporting on manuscript forgeries.” For more information about the conference, see www.mf.no/nyhet/call-papers- Tales-discovery-provenance-and-goats-gone-missing-dead-sea-scrolls-and-media

John Kaufman

WWU Münster, 15–19 augusti 2022

Colloquium Origenianum Tertium Decimum

Den trettonde internationella Origeneskonferensen, ursprungligen planerad att äga rum i Chile i augusti 2021, planeras nu till Münster i Tyskland 15–19 augusti 2022. Temat är “Origen and Philosophy: A Complex Relation”.

Carl Johan Berglund

Aarhus Universitet, 24–26 augusti 2022

The 11th Nordic Patristic Meeting

Det elfte Nordiska Patristikermötet kommer att äga rum i Århus den 24–26 augusti 2022. Temat är “Exegesis in Early and Late Antiquity”. Bland inbjudna talare finns Miriam DeCock (Aarhus University), Ville Vuolanto (Tampere University), Liv Ingeborg Lied (Norwegian School of Theology) och Miriam L. Hjälms (Stockholm University). Följande information ges på hemsidan: “The interpretation of ancient texts has always been an integral part of theology. This conference aims to illustrate the various ways in which the exegetical practices have shaped the theological production of Early and Late Antiquity. Contributions could

address, but should not be limited to, the following areas: biblical exegesis, non-biblical exegesis, Trinitarian exegesis, exegesis and liturgy, women and exegesis, exegesis and power, exegesis and emotions, exegesis and creation." För mer information, se: <https://events.au.dk/nordic-patristic2022/>

Britt Dahlman

Annat

Patristisk hjemmeside

Collegium Patristicum Lundense har, som tidligere annonceret, fået en ny hjemmeside: <https://www.patristik.se>. Den fungerer som en oversigt over CPL's aktiviteter og som en central informationskanal. For eksempel er det her muligt at se en oversigt over kommende arrangementer og seminarer. Du kan endda læse lidt om CPL's historie. Af særlig interesse er måske www.patristik.se/resurser, hvor det er muligt at finde en lang række links til både patristiske grundtekster og til sproglige hjælpemidler.

Hvis man kender nogen, som er interesserede i at være medlemmer i CPL, så kan man bede vedkommende tilmelde sig på siden www.patristik.se/medlemskap. Hvis man har ideer eller forslag til hvad der skal op på hjemmesiden, så kan man skrive til et medlem af styrelsen. Kontaktoplysninger findes på www.patristik.se/styrelse

Simon Pedersen Schmidt

Professorstiltrædelsesforelæsning

Anders-Christian Jacobsen tiltrådte som professor i dogmatik ved afdeling for teologi på Aarhus Universitet allerede i 2020, men pga covid-restriktioner kunne hans tiltrædelsesforelæsning først afholdes fredag 1. oktober 2021. Her forelæste han om emnet "Erotisk teologi – om forholdet mellem Gud og mennesker".

Uffe Holmsgaard Eriksen